

مقدمه

از بین روشهای صنعتی احیای مستقیم کانه های آهن که از گاز طبیعی استفاده می کنند ، تولید آهن اسفنجی به روش میدرکس توسعه چشم گیری داشته است .
باردهی مداوم آهن اسفنجی به صورت سرد یکی از روش میدرکس می باشد .
واحدهای متعددی به این روش در دهه اخیر در کشورهای مختلف تاسیس و شروع به کار کرده اند .

ابداع روش میدرکس به وسیله D.Beggs w .t .marton و تحقیقات لازم برای توسعه آن از سال ۱۹۶۵ میلادی در شرکت میدلند- روس انجام گرفت . در سال ۱۹۷۶ میلادی یک واحد احیای مستقیم آزمایشی با تولیدی برابر ۱/۵ تن آهن اسفنجی در ساعت در توله دو واقع در اوهیو و سپس واحد دیگری به ظرفیت سالیانه ۱۵۰ هزار تن در پرتلند ، آمریکا تاسیس شد که در سال ۱۹۶۹ میلادی شروع به تولید کرد .
متعاقباً ، واحدهای دیگری در چرجتاون آمریکا و در کارخانه فولادسازی هامبورگ ، تاسیس شدند که در سال ۱۹۷۱ میلادی راه افتادند . واحد بعدی سیدبک رد کانادا بود که در سال ۱۹۷۳ میلادی راه اندازی شد . در ژانویه ۱۹۷۴ میلادی ، اجازه ساخت کارخانه های تولید آهن اسفنجی به روش میدرکس به گروه فولاد کورف واگذار شد .

**جهت خرید فایل word به سایت www.kandooch.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید**

در کشورهای پیشرفته صنعتی مانند آمریکا و آلمان فدرال، کانادا، اتحاد جماهیر

شوروی و نیز کشورهایی که دارای منابع غنی گاز طبیعی هستند، در دهه گذشته از

تولید آهن اسفنجی به روش میدرکس استقبال کرده اند.

مضافاً به اینکه ابعاد و ظرفیت تولید آهن اسفنجی کوره های احیا در واحدهای

میدرکس گسترش چشمگیری یافته است و مثلاً قطر کوره احیا در مدول ۲۰۰، ۳/۶

متر، قطر کوره احیا در مدول ۴۰۰، ۴/۸۸ متر، ظرفیت روزانه نسل اول آن مدول

۱۰۰۰ و ظرفیت روزانه نسل دوم آن ۱۲۵۰ تن بوده است اما قطر کوره احیا در مدول

۴۰۰ به ۵/۵ متر و ظرفیت روزانه آن به حدود ۱۷۰۰ تن آهن اسفنجی افزایش یافته

است. به عقیده سازندگان واحدهای میدرکس گسترش ظرفیت کوره های احیا به

دلایل اقتصادی ممکن می باشد. گرچه در این زمین دلایل کافی در دست نیست ولی

این امر طبیعی به نظرمی رشد.

در اغلب روشهای صنعتی تولید آهن اسفنجی به روش میدرکس، گاز طبیعی به

عنوان عامل احیا کننده و گرما زا مصرف می شود. یک واحد میدرکس از دو قسمت

اصلی تشکیل می شود:

قسمت اول، تجهیزات لازم برای تبدیل گاز طبیعی به گاز احیا کننده.

قسمت دوم، تجهیزات لازم برای احیای کسیدهای آهن توسط گاز احیا کننده.

تولید آهن اسفنجی گاز احیا کننده به روش میدرکس مداوم است . در زیر

باختصار تجهیزات واحدهای میدرکس تشریح می شود .

ذکر این نکته ضروری است که چون تجهیزات واحدهای مختلف و نیز ویژگی

احیا به این روش در دهه گذشته تغییرات زیادی داشته لذا خصوصیات ارائه شده در

زیر مربوط به واحدهایی است که ویژگی آنها در منابع منتشر شده و برای کلیه

واحدهای میدرکس عمومیت ندارد .

تجهیزات انتقال بار به کوره احیا و تخلیه آهن اسفنجی از کوره به روش

میدرکس

در سیستم میدرکس ، بار گندله یا سنگ آهن خرد شده پیش از ورود به

سیلوهای روزانه سرنده می شوند. دانه بندی بار برای کوره از این قرار است :

بار درشتتر از ۵۰ میلیمتر

بار بیشتر از ۶ تا ۵۰ میلیمتر

بار بین ۳ تا ۶ نیلیمتر

و بار زیر ۳ میلیمتر

بار با دانه بندی ۶ تا ۵۰ میلیمتر و ۳ تا ۶ میلیمتر به نسبت معینی در کوره احیا

تغذیه می شود . برای دانه بندی گندله و یا سنگ آهن خرده شده و به روش میدرکس

تجهیزاتی پیش بینی شده است . همچنین آهن اسفنجی تولید شده در کوره احیا پیش

از ورود به سیلوها و مصرف مستقیم سرند می شوند و نرمه آن در برخی از واحدها به خشته تبدیل شده و در برخی مستقیماً در کوره های قوس الکتریکی به مصرف می رسد. طرح برخی از تجهیزات انتقال گندله و سنگ آهن خرد شده به کوره و نیز آهن اسفنجی به صورت گندله و یا کلوخه در می آید.

در یک میدرکس بار به وسیله نوار نقاله از سیلوه های روزانه به مخزن تغذیه قیف ماندی که در بالای کوره قرار گرفته، تخلیه میگردد. این مخزن در واحدهای میدرکس مستقر در مجتمع فولاد اهواز ۷۵ متر مکعب گنجایش دارد. هنگامی که نوار نقاله کار نمی کند، گندله این مخزن به عنوان ذخیره مورد استفاده قرار می گیرند. ضمناً گندله می تواند توسط یک اسکپ بالا برنده (به جای نوار نقاله) در این مخزن تخلیه گردد. سطح مواد در مخزن بالای کوره از طریق میله ای رادیو اکتیو تعیین می گردد. این میله از طرفی با سطح بار و از طرف دیگر با سیستم کنترل در تماس می باشد و سطح بار به طور اتوماتیک اندازه گیری می گردد. در صورتی که گندله در این مخزن در چهار سطح زیر باشد. سیستم کنترل علائم هشدار دهنده ذیل را مخابره می کند:

۱- بالاترین سطح بار: خطر داده می شود

۲- پر: دستور توقف نوار نقاله تغذیه کننده بار به مخزن صادر

می گردد.

۳-خالی : دستور کارنوار نقاله تغذیه کننده باربه مخزن صادر

میشود .

۴-پایین ترین سطح: تخلیه کوره متوقف و اخطار لازم داده می شود .

مخزن بالای کوره توسط لوله نسبتاً طولی به قسمت توزیع کننده بار (آپولو)

ارتباط دارد. چون مخزن تغذیه بار در بالای موره روباز است ، لذا برای جلوگیری از

داخل کوره جریان دارد و فشارآن به طور اتوماتیک کنترل می گردد . به این وسیله از

نشت گاز احیا کننده کوره به خارج جلوگیری به عمل می آید . گاز خنثی نیز به علت

طولیل بودن لوله های رابط بین مخزن تغذیه بار و ۱۲ لوله توزیع کننده بار در کوره به

خارج کوره نفوذ نمی کند . مضافاً به اینکه زیر مخزن تجهیزاتی برای آب بندی گاز

پیش بینی شده است که از این قرار می باشند :

۱- دریچه کشوئی هیدرولیکی که در هنگام خالی شدن مخزن به

طور اتوماتیک بسته می شود و از خروج گاز به خارج جلوگیری به عمل

می آورد .

۲- فلانچها که برای جلوگیری از خروج گاز نصب شده و در مواقع

اضطراری آنها به وسیله بازوی هیدرولیکی از هم باز و یک صفحه به وسیله

دست بین آنها قرار داده می شود .

۳- یک کمپناتور که برای تعدیل انبساط حرارتی کوره پیش بینی

شده است .

توزیع یکنواخت گدله در کوره احیا برای جریان یکنواخت گاز احیا کننده در بین گندله ها از اهمیت خاصی برخوردار است . با احیای بار گندله در کوره ، درجه فلزی آن بالا می رود ، درجه فلزی آهن اسفنجی تولید شده در کوره های میدرکس حدود ۹۲ در صد و اکسید آهن احیا نشده در آهن اسفنجی به صورت وسیت می باشد .

در شروع راه اندازی کوره احیا ، بار به میزان کافی احیا نمی گردد . لذا درجه فلزی آهن اسفنجی تولید شده کافی نیست به این علت بار مجدداً به کوره برگشت داده می شود . مسیر جریان بار برگشتی به کوره نیز می شود .

گندله های آهن اسفنجی سرد پس از خروج از کوره سرد می گردند . میزان نرمه آهن اسفنجی زیر ۵ میلیمتر در روند احیا به روش میدرکس حدود ۰/۲ در صد است . نرمه می تواند مستقیماً یا پس از خسته شدن در واحد فولاد سازی مصرف می گردد . آهن اسفنجی درشتتر از ۵۰ میلیمتر خرد و همراه سایر گندله ها به مخزن ذخیره حمل ودر آنجا انبار می شوند . طرح تجهیزات دانه بندی گندله های آهن اسفنجی داده شده است . همچنین سیلوهای ذخیره آهن اسفنجی دیده

می شود . در این مخازن برای جلوگیری از اکسایش گندله ها ، گازی خنثی جاری است .

تجهیزات کوره احیا به روش میدرکس

واحدهای صنعتی احیای مستقیم که به روش میدرکس آهن اسفنجی تولید می کنند در دهه گذشته به سرعت تکامل یافته اند . در این بخش کوشش می شود باختصار تجهیزات کوره های تولید آهن اسفنجی به روش میدرکس که مشابه آنها در مجتمع فولاد اهواز مستقر هستند و یا در مبارکه مستقر خواهند شد بررسی شود .

کوره احیا به روش میدرکس

کوره احیا در روش میدرکس از یک قسمت فوقانی و یک قسمت تحتانی تشکیل شده است . قسمت فوقانی کوره که منطقه اصلی احیا می باشد، استوانه ای به قطر ۴/۸ تا ۵ متر و ارتفاع ۹ متر است که حجم مفید آن حدود ۲۲۰ متر مکعب می باشد ، اما کل ارتفاع کوره ۱۲ تا ۱۴ متر می باشد .

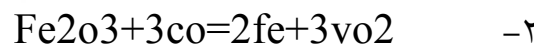
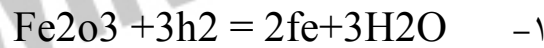
بار به صورت سنگ آهن خزد شده یا گندله سنگ آهن از بالای کوره به طرف پایین جریان داشته و در مدتی حدود ۶/۵ ساعت در منطقه احیا به وسیله گاز احیا کننده به آهن اسفنجی تبدیل می شود . گاز احیا کننده از بالای کلوخه شکنهای فوقانی از طرق لوله کمربندی وارد کوره شده و درخلاف جهت نزول بار ،

جریان می یابد . گاز کم کم سرد و پس از حذف رطوبت گندله ، آن را احیا و خود تا اندازه ای اکسید می شود . طرح لوله کمربندی برای توزیع گاز احیا کننده در کوره آمده است .

درجه حرارت و فشار در کوره احیا

احیای اکسیدهای آهن به روش میدرکس به طور کلی بر اساس واکنش زیر

انجام می شود :

جداره داخلی کوره توسط نسوزهای مقاوم در برابر سایش و مواد

عایق پوشانده شده است تا از تلفات حرارتی کوره تا اندازه ای کاسته شود،

مع هذا دمای دیواره خارجی کوره حدود ۱۰۰ درجه سانتیگراد می باشد .

تغییر دما در طول کوره احیا به صورت شماتیک نشان داده شده

است. ملاحظه می گردد که درجه حرارت در قسمت عمده طول کوره تا

اندازه ای ثابت می باشد .

دمای احیا در کوره میدرکس به وسیله حرارت گاز احیا کننده تنظیم

می گردد . درجه حرارت از طریق دما سنج هایی که در سه ناحیه کوره

مستقر هستند ، اندازه گیری و دمای کوره به طور خودکار تنظیم می گردد که

حدود ۷۶۰ درجه سانتیگراد می باشد . فقط در قسمت بالای کوره یعنی

جایی که گندله های سرد وارد کوره می شوند، درجه حرارت به شدت کاهش می یابد به طوری که دمای گاز خروجی از کوره حدود ۴۵۰ درجه سانتیگراد است .

فشار گاز در داخل کوره در حین تولید بالاتر از فشار محیط و بالغ بر ۱/۸ بار است . برای جلوگیری از مخلوط شدن گاز سرد کننده آهن اسفنجی و گاز احیا کننده، فشار گاز سرد کننده در محل خروج توسط یک سیستم کنترل و برابر فشار گاز احیا کننده ورودی به کوره می گردد .

توزیع گاز سرد کننده آهن اسفنجی در کوره احیا

درجه تخلخل آهن اسفنجی زیاد است لذا امکان اکسایش مجدد آهن اسفنجی گرم، در هوا وجود دارد . به این علت آهن اسفنجی در قسمت تحتانی کوره توسط گاز سرد کننده ای خنک می گردد تا از فعالیت آن کاسته شود . در این قسمت امکان تولید دوده و تشکیل سمانتیت در سطح آهن اسفنجی وجود دارد :

برای تولید آهن اسفنجی با کربن پایین باید گاز احیا کننده فاقد متان بوده و ترکیب آن مناسب باشد . قسمت تحتانی کوره در واحد میدرکس به شکل مخروطی ناقص ساخته شده است . در این قسمت آهن اسفنجی به

وسیله گاز سرد کننده ای که در مداری بسته جریان دارد ، خنک شده و با

دمایی حدود ۳۰ تا ۵۰ درجه سانتیگراد از کوره خارج می گردد .

توزیع کننده گاز سرد در کوره از یک سری لوله هایی با قطرهای

متفاوت که درون یکدیگر قرار گرفته اند ، تشکیل شده است .

برای سرد شدن یکنواخت گندله ها ، فشار گاز سرد کننده به نحوی

تنظیم می گردد که گندله هلای میان کوره به طرف دیواره کوره هدایت

گردند تا فرصت کافی برای خنک شدن داشته باشند .

گاز سرد کننده که توسط آهن اسفنجی تا حدود ۴۰۰ درجه سانتیگراد

سرد می شود پس از خروج از کوره با آب شسته می شود تا دمای آن به

حدود ۴۰ درجه سانتیگراد برسد . سپس مجدداً توسط کمپرسوری متراکم

می گردد و به توزیع کننده گاز برگردانده می شود . توضیح اینکه زمان

مکث آهن اسفنجی در قسمت سرد کننده کوره حدود ۵ ساعت می باشد .

خوشه شکنهای کوره احیا

به علت تماس و فشار مکانیکی گندله های آهن اسفنجی به یکدیگر

در درون کوره احیا چسبیدن آنها به یکدیگر و تشکیل خوشه های آهن

اسفنجی ممکن می باشد. لذا برای خرد کردن خوشه های آهن اسفنجی

احتمالاً تشکیل شده و نیز تنظیم یکنواخت جریان بار در کوره ، در قسمت

تحتانی کوره در سه محل بترتیب زیر هفت خوشه شکن نصب شده است :

۱- سه خوشه شکن فوقانی

۲- سه خوشه شکن وسطی

۳- یک خوشه شکن پائینی

کلوخه شکنهای بالایی به علت درجه حرارت زیاد در کوره توسط آب

سرد می گردند در صورتی که خوشه شکنهای وسطی و پائینی نیازی به سرد

شدن ندارند . مکانیسم حرکت خوشه شکنها هیدرولیکی و زاویه چرخش

آنها به طور دوراه ای $22/5$ درجه به راست و $22/5$ درجه به چپ می باشد .

برای اینکه خوشه شکنها بیش از حد لازم آهن اسفنجی را خرد نکنند

و سایش آنها و گندله ها حداقل باشد ، سرعت چرخش آنها با سرعت

جریان مواد در کوره هماهنگ می گردد . کلوخه شکنها نه تنها خوشه های

آهن اسفنجی را خرد می کنند بلکه سرعت جریان بار در کوره را تنظیم

می کنند.

پاروی تخلیه آهن اسفنجی در کوره میدرکس

سرعت تخلیه آهن اسفنجی از کوره توسط پارویی که در پائین ترین

قسمت کوره احیا نصب شده است و حرکت چرخشی رفت و برگشتی

دارد، تنظیم می گردد. هرچه سرعت حرکت پارو بیشتر باشد، سرعت تخلیه مواد از کوره سریعتر خواهد بود. سرعت حرکت پارو با چرخش خوشه شکنهای وسطی و پائینی هماهنگی می باشد.

تولید گاز احیا کننده به روش میدرکس

اکسایش جزئی گاز طبیعی در روش میدرکس برای تولید گاز احیا کننده با قسمتی از گاز خروجی کوره احیا به طور مداوم به صورت رکوپراتیو در راکتور تولید گاز (رفورمر) انجام می شود. به این وسیله گاز طبیعی که قسمت عمده آن متان است با عوامل اکسید کننده گاز خروجی کوره احیا که از هیدروژن اکسید کربن، بخار آب، گاز کربنیک و متان تشکیل شده به صورت جزئی اکسید شده و به طور عمده به هیدروژن و اکسید کربن تبدیل می شود.

واکنش کلی اکسایش جزئی متان چنین است:

بدیهی است ترکیب گاز تولید شده بستگی به دما، فشار، نسبت عوامل اکسید کننده و نیز بازده واکنشها دارد. چون برای اکسایش جزئی گاز طبیعی به بهره مناسب به دمای بالا نیاز است، لذا مقداری حرارت به طور دائم به راکتور تولید گاز احیا کننده داده می شود.

ساختمان راکتور تولید گاز احیا کننده به روش میدرکس

راکتور تولید احیا کننده به روش میدرکس به شکل مکعب مستطیل

طراحی شده است. طول آن حدود ۴۰ متر، عرض آن ۱۰ متر و ارتفاع آن

۸ متر می باشد. دیواره این راکتور با آجرهای مخصوص عایق بندی شده

است، مع هذا دمای بدنه خارجی آن حدود ۱۰۰ درجه سانتیگراد می باشد.

در این راکتور ۲۸۸ لوله فولادی در چهار ردیف ۷۲ تایی قرار دارد که

درون آنها با سفال و کاتالیزور پر شده است. این لوله ها به طور عمودی و

به فواصل معین در راکتور قرار دارند ظرفیت راکتورهای تولید گاز احیا

کننده به تعداد، ابعاد و ویژگی کاتالیزورها درون آن بستگی دارد.

چون تولید گاز احیای کننده از مخلوط گاز طبیعی و گاز خروجی کوره

احیا، گرما گیر و دمای ۷۵۰ مناسب درجه سانتیگراد می باشد. لذا باید به

طور مداوم حرارت به راکتور داده شود. به این منظور راکتور تولید گاز

احیای کننده توسط مشعلهایی گرم می شود به راکتور گاز در راکتور به

حدود ۹۰۰ درجه سانتیگراد رسانده می شود. مجموعاً ۱۲۰ مشعل اصلی در

ردیف ۵ در کف راکتور بین لوله ها و مجموعاً ۴۸ مشعل کمکی در سه

ردیف و در بین مشعلهای اصلی قرار گرفته اند. مشعلهای کمکی برای

تنظیم دمای راکتور در نظر گرفته شده اند.

دود حاصل از احتراق سوخت مشعلها توسط دو کانال با دمای ۱۱۰۰
درجه سانتیگراد از راکتور خارج و با بازیاب حرارتی وارد می گردد . گاز
سوخت مشعلها ، هوای سوخت آنها و مخلوط گاز طبیعی و گاز خروجی
کوره (پروسس گاز) هر یک توسط دو لوله اصلی یه مشعلها و لوله های
راکتور وارد و گاز احیا کننده تولید شده توسط دو لوله اصلی جمع و به
کوره احیا انتقال می یابد .

لوله های راکتور گاز احیا کننده به روش میدرکس

لوله های فولادی درون راکتور تولید گاز احیای کننده در واحد
میدرکس در مجتمع فولاد اهواز با قطر داخلی ۲۰۰ میلیمتر و ضخامت ۱۱
میلیمتر ، ۹ متر طول دارد که ۸ متر از طول آنها در معرض حرارت قرار
دارند .

لوله ها توسط شیلنگهای انعطاف پذیر از پایین به یکی از دو لوله
اصلی توزیع کننده مخلوط گاز طبیعی و گاز خروجی کوره و از بالا به یکی
از دو لوله اصلی گاز احیا متصل می باشند . از هر لوله اصلی توزیع کننده
۱۴۴ شیلنگ منشعب می گردد . برای جلوگیری از نشت گاز به خارج محل
اتصال آنها به لوله های اصلی ، آب بندی می باشد . یکی از لوله های
راکتور تولید گاز احیا کننده و نیز شیلنگهای اتصال آن به لوله توزیع مخلوط

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

گاز و لوله های راکتور تولید گاز احیا کننده و نیز شیلنگ های اتصال آن به لوله توزیع مخلوط گاز احیا کننده نشان داده شده است .

این لوله ها از فولاد فوق العاده مقاوم در برابر حرارت با ۳۵ درصد نیکل ، ۲۵ درصد کروم ، کربن بالا به علاوه نیویوم ریخته و سپس به یکدیگر جوش داده می شوند . برای جلوگیری از خوردگی درون آنها قسمت داخلی شان کاملاً ماشینکاری شده است .

کنترل راکتور تولید گاز احیا کننده (رفورمر) به روش میدرکس

برای تامین گرمای لازم در راکتور مشعلهایی نصب شده که لوله های فولادی را احاطه کرده اند . مشعلها دو نوع هستند . یک نوع در بین دیواره راکتور و لوله ها قرار دارند که اصلی هستند و سوخت آنها مخلوط گاز طبیعی و گاز خروجی کوره احیاست . با تغییر میزان در صد گاز طبیعی در سوخت این مشعلها می توان دمای راکتور را تنظیم کرد . مشعلهای نوع دوم که کمکی هستند ، در سه ردیف و بین مشعلها می توان دمای اصلی قرار گرفته اند . در موقع راه اندازی راکتور و نیز در شرایط اضطراری مثلاً در موقع تعمیر برخی از لوله ها که گاز به طور موضعی در آنها جاری است و تنظیم موضعی درجه حرارت ضروری می باشد ، آنها کار می کنند و سوختشان گاز طبیعی است .

در داخل اتاق احتراق راکتور تولید گاز احیا کننده (رفورمر) ، فشار مکش حکم فرما می باشد و تحت این شرایط در صورت نشستی در راکتور هوا به داخل آن نفوذ می کند و عواقب نا مطلوبی ندارد . اما برعکس در صورت وجود اضافه فشار نسبت به خارج آن ، دود اتاق احتراق می تواند به خارج نشت کرده و عواقب نا مطلوبی به همراه داشته باشد .

معمولاً برای سوختن گازها از هوای اضافی استفاده می گردد . اگر هوای اضافی بیش از حد مطلوب باشد گاز های حاصل از احتراق دارای مقداری اکسیژن خواهند بود ، برعکس اگر هوای لازم کافی نباشد احتراق به طور کامل انجام نخواهد گشت ، در هر دو حالت سیستم با اشکالاتی همراه خواهد شد .

از عوامل دیگری که باید در راکتور تولید گاز احیا کننده کنترل گردد دما است . برای کنترل دما در چند نقطه از راکتور دما سنجی هایی نصب شده است . دمای راکتور تولید گاز نباید از ۱۱۵۰ درجه سانتیگراد تجاوز کند . زیرا در این صورت آجر چینی راکتور لوله های فولادی صدمه خواهد دید . دمای پائین تر نیز برای تولید گاز مناسب نیز نامطلوب است . زیرا بازده پایین خواهد آمد . گاز احیا کننده تولیدی از نسبت معینی گاز طبیعی و عوامل اکسایش جزئی است . هرگاه مخلوط گاز و روی درصد بیشتری متان

داشته باشد خطر تجزیه متان و تشکیل دوده در لوله ها بیشتر می گردد . در صورتی که اگر مخلوط گاز ورودی درصد کمتری متان داشته باشد ، عوامل احیا کننده کمتر خواهد شد .

ترکیب شیمیایی گاز طبیعی و گاز برگشتی در راکتور تولید گاز به طور مداوم بوسیله دستگاههای نسبت سنج کنترل می گردد . برای تنظیم دمای گاز احیا کننده ورودی به کوره احیا ، ۲۰ درصد گاز تولید شده جدا و توسط برج شستشو سرد و مجدداً به لوله اصلی گاز برگردانده می شود .

کاتالیزور و مواد خنثی در لوله های راکتور تولید گاز احیای کننده

به روش میدرکس

در لوله های فولادی راکتور تولید گاز احیا کننده سه نوع مواد وجود دارد . یک نوع خنثی هستند که در قسمت تحتانی لوله های قرار دارند و قابلیت انتقال حرارت زیادی دارند . این مواد برای گرم گاز جاری در لوله ها تا دمای ۸۰۰ درجه سانتیگراد مناسب هستند . نوع دوم کاتالیزورهایی با فعالیت کم می باشند که پوششی بر مواد خنثی هستند . این کاتالیزورها برای تسریع مبادله مخلوط گاز طبیعی و گاز خروجی کوره احیا و تبدیل افزایش بازده مبادله و تولید افزونتر در صد هیدروژن و اکسید کربن در گاز تولیدی ضروری هستند . این کاتالیزور ها باید در دمای ۸۵۰ تا ۹۵۰ درجه سانتیگراد

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

مقاومت کافی داشته باشند . نوع سوم کاتالیزورهای فعالی هستند که باید در
دمایی حدود ۱۱۰۰ درجه سانتیگراد در برابر حرارت مقاومت کافی داشته
باشند .

بدنه کاتالیزورها از اکسیدهای سیلیسیم ، آلومینیوم ، کلسیم و منیزیم
تشکیل شده و سطح لانها با لایه نازکی از کاتالیزور نیکل و کبالت پوشیده
شده است . طول عمر مفید کاتالیزور در صورت مراقبت مطلوب حدود ۵
سال می باشد.

گوگرد احتمالاً موجود در مخلوط گاز طبیعی و گاز خروجی کوره
احیا (پروسس گاز) می تواند با نیکل و یا کبالت کاتالیزور ها ترکیب و
سولفور نیکل و کبالت تولید کند . در این صورت کاتالیزور مسموم می شوند
و قدرت و فعالیت خود را از دست می دهند . نتیجه اینکه میزان گاز
گرینیک و متان گاز احیا کننده بالا می رود . افزایش گاز گرینیک در گاز احیا
کننده به طور اتوماتیک باعث فزونی مقدار گاز ورودی به لوله های راکتور
تولید گاز می شود . این گاز پس از ورود به درون لوله ها تجزیه شده و
کربن آزاد می گردد . برای اجتناب از تجزیه گاز طبیعی در صورت
مسمومیت کاتالیزور ها ، ظرفیت تولید گاز یعنی مقدار گاز داده شده به

راکتور باید کاهش یابد . میزان گاز طبیعی مطلوب به دو وسیله عامل کنترل

می گردد :

۱- به وسیله نسبت سنج از طریق تنظیم میزان گاز خروجی

کره احیا (پروسس گاز).

۲- به توسط سنجش درصد گاز کربنیک موجود در گاز

احیا کننده تولیدی.

بازیاب حرارتی (رکوپراتور) واحد میدرکس

در بازیاب حرارتی ، حرارت محسوس دود از طریق تشعشع و جابه

جایی به گازهای زیر منتقل می شوند :

۱- به هوای سوخت مورد مصرف برای کار مشعلهای

راکتور تولید گاز (رفورمر).

۲- به مخلوط گاز طبیعی و گاز خروجی کوره احیا پیش از

ورود به راکتور تولید گاز احیا کننده .

۳- به گاز طبیعی

سپس دود نسبتاً سرد ، بازیاب حرارتی را ترک می کند .

هر بازیاب حرارتی از دو قسمت قائم و دو قسمت افقی تشکیل شده

است که کاملاً شبیه به یکدیگر هستند و مضافاً به اینکه قسمت قائم و

قسمت افقی به یکدیگر مرتبط می باشند . در قسمت قائم فقط هوای سوخت از طریق تشعشی پیشگرم می شود .

در این قسمت لوله های فولادی به طور عمودی قرار دارند و از بالا و پایین به رینگهایی جوش خورده اند . هوا از طریق رینگها وارد لوله های بازیاب حرارتی می شوند و سپس از آن خارج می گردد. این قسمت شامل ۶۰ لوله فولادی با قطر خارجی ۷۶/۱ میلیمتر و ضخامت ۳/۶۵ میلیمتر می باشد که بازیاب حرارتی آویزان هستند . رینگ بالایی روی قسمت آجر چینی بازیاب قرار دارد اما رینگ پایینی معلق است .

دمای لوله های بازیاب حرارتی در قسمت قائم ۸۲۰ درجه سانتیگراد است . آنها از جنس فولاد ضد زنگ اوستنیتی کروم دار و فوق العاده مقاوم در برابر حرارت می باشند . وجود مقدار زیادی کروم در فولاد ، لوله ها را شکننده می کنند . بنابراین باز کردن و بستن آنها باید با دقت انجام گرفته و نباید آنها مطلقاً تحت فشار و ضربه قرار گیرند .

در قسمت افقی بازیاب حرارتی نیز مجموعه لوله هایی برای گرم کردن هوا ، مخلوط گاز طبیعی و گاز خروجی کوره احیا و گاز طبیعی وجود دارد . این هوا گازها از طریق جابجایی توسط حرارت محسوس دود گرم می شوند . در این قسمت برای گرم کردن هوا دورشته لوله وجود دارد .

قسمت بالای لوله ها به صفحاتی جوش خورده و قسمت پایین لوله ها به محفظه ای متصل می باشد . بازیاب حرارتی به دلیل تنش حرارتی فوق العاده در آن محل می باشد ، زیرا دمای گازهای حاصل از احتراق در این منطقه بیش از ۹۰۰ درجه سانتیگراد و هوای داخل لوله ها ۳۰۰ تا ۶۰۰ درجه سانتیگراد است . در نتیجه . این لوله ها نسبت به بقیه لوله ها تحت حرارت انبساط بیشتری قرار دارند . لوله های خمیده در این قسمت حدود ۲۶/۵ در صد کروم دارند ، حال آنکه لوله های بعدی کروم کمتری دارند ، به طوری که لوله آخری دارای ۱/۷ درصد کروم است .

سیستم شستشوی گاز خروجی کوره احیا و گاز سرد کننده آهن

اسفنجی به روش میدرکس

گاز خروجی کوره احیا حاوی گاز کربنیک ، بخار آب ، اکسید کربن ، هیدروژن ، نیتروژن و مقداری غبار می باشد . در روش میدرکس این گاز پس از شستشو برای سوخت مشعلها و نیز برای اکسایش جزئی گاز طبیعی به عنوان پروسس گاز مصرف می شود . شستشوی گاز در برج شستشو دهنده در سه مرحله انجام می گردد . گاز نخست از یک غبار گیر و سپس از یک بستر گذشته و غبار حذف می شود . در مرحله سوم نم آن حذف می گردد به طوری که غبار گاز پس از شستشو ۶۰۰۰ میلی گرم در متر

مکعب ودر گاز خروجی ۵ میلی گرم در متر مکعب می باشد . گاز خروجی
از غبار گیر به دو قسمت تقسیم می شود . قسمتی برای تامین سوخت
مشعلها مستقیماً مورد استفاده می گیرد . قسمت دیگر پس از تراکم در یک
کمپرسور مجدداً شسته می شود و پس از مخلوط با گاز طبیعی پیشگرم شده
در قسمت بازیاب حرارتی گرم و آنگاه به راکتور تولید گاز احیا کننده
ارسال می گردد.

کمپرسور گاز خروجی و گاز سرد کننده به روش میدرکس

گاز خروجی کوره احیا پس از شستشو و پیش از گرم کردن در باز -
یاب حرارتی در کمپرسوری در دو مرحله فشرده می شود . به این منظور
گاز تا دمایی حدود ۴۰۰ درجه سانتیگراد تحت فشار ۱/۲ بار به کمپرسور
وارد و با سرعت ۱۰۰۰۰۰ متر مکعب در ساعت تحت فشار ۲/۶ بار از آن
خارج می شود . همچنین گاز سرد کننده آهن اسفنجی پس از شستشو
فشرده می شود . گاز سرد کننده بادمای ۴۰ درجه سانتیگراد تحت فشار
۱/۷ بار به کمپرسور مربوطه وارد و با سرعت ۸۰۰۰۰ متر مکعب در ساعت
تحت فشار ۲/۱ بار با دمایی حدود ۴۸ درجه سانتیگراد از آن خارج
می گردد .

سیستم تولید و مصرف گاز خنثی به روش میدرکس

گاز خنثی در اثر احتراق مخلوط گاز طبیعی و گاز احیا کننده با هوا تولید می گردد . آنگاه با آب شسته شده سرد می شود و آنگاه توسط کمپرسوری تا ۱/۵ بار فشرده می گردد . آنگاه گاز وارد دستگاه مخصوصی می شود که خروجی آن به عنوان گاز خنثی با ۱/۵ بارتر برای نشت بندی قسمت بالا و پایین کوره ، برای کمپرسور های خنک کننده و همچنین برای تمیز کردن مسیر سوخت مورد استفاده قرار می گیرد . بخار آب انشعابی از این گاز توسط آب سرد شده در یک سیستم برودتی گرفته و به ۱/۵ بار خشک تبدیل می شود . این گاز برای جلوگیری از نشت گاز در محل اتکای خوشه شکنهای پایین کوره و تامین شرایط خنثی در سیلوهای ذخیره آهن اسفنجی مورد استفاده قرار می گیرد . انشعابی از گاز خنثای خشک با فشار ۱/۵ بار توسط کمپرسوری تا ۱۰ بار فشرده شده و به مصارف زیر می رسد :

۱- قسمتی از آن در تانکهایی ذخیره می گردد تا در موقع

اضطراری مورد استفاده قرار گیرد .

۲- انشعابی از گاز وارد ایستگاه گاز می گردد تا مسیر آن

شستشو دهد .

۳- شاخه ای برای شستشو سریع مسیر گاز خنثی هنگام

توقف سیستم در زیر کوره مورد استفاده قرار می گیرد .

۴- انشعابی نیز برای شستشوی مسیر گاز پیش از ورود به

بازیاب حرارتی مصرف می گردد .

۵- بخشی برای شستشوی گاز در مسیر کمپرسور ها در نظر

گرفته می شود .

۶- قسمتی برای شستشوی مسیر گاز طبیعی مشعلهای فرعی

بکار می رود .

سیستم آبرسانی واحد میدرکس

در یک واحد میدرکس آب برای خنک کردن ماشین آلات و گازها و

شستشوی گازها در موارد زیر لازم است :

۱- برای سرد نگه داشتن کمپرسورها

۲- برای سرد نگه داشتن خوشه شکنها

۳- برای سرد کردن گاز احیایی جهت تنظیم درجه حرارت

۴- برای سرد کردن نهایی گاز خنثی

۵- برای سرد کردن اولیه گاز خنثی

۶- برای سرد کردن قسمتی از گاز خروجی کوره

۷- برای جمع آوری گرد و غبار

۸- برای شستشوی گاز سرد کننده

۹- برای شستشوی گاز خروجی کوره احیا

در یک واحد احیای مستقیم آب با کیفیتهای متفاوت برای موارد فوق
الذکر لازم است. آب تصفیه شده فیزیکی آب نمک زدایی شده به دلیل
هزینه زیاد تولید آن باید در مدارای بسته جریان داشته باشند و فقط تلفات
حرارتی آنها جبران گردد. مدارهای آب در گردش در یک واحد میدرکس
از این قرار هستند:

۱- آب خنک کننده ماشین آلات که مخروطی از آب نمک زدایی شده
و آب تصفیه شده فیزیکی است برای سرد کردن خوشه شکنها و
کمپرسورهای گاز خروجی کوره احیا گاز خنثی و هوا استفاده می گردد.

۲- مدار آب سرد کننده گازها که در آن از مخلوطی آب نمک زدایی
شده آب تصفیه فیزیکی شده استفاده می گردد برای سرد کردن گاز احیای
کننده گاز خنثی و گاز خروجی کوره در نظر گرفته شده است.

۳- کدار آب شستشو دهنده از آب تصفیه شده فیزیکی برای نیازهای
زیراستفاده می گردد.

- شستشوی گاز خروجی کوره

- شستشوی گاز سرد کننده

- سیستم جمع آوری غبار آهن اسفنجی

ویژگی گاز احیا کننده ، گاز خروجی و گاز سرد کننده یک واحد

میدرکس

دمای گاز احیا کننده تولیدی در راکتور تولید گاز حدود ۱۱۰۰ درجه

سانتیگراد می باشد. بدیهی است هر چه دمای گاز بیشتر باشد، سرعت

احیای اکسیدهای آهن و در نتیجه سرعت تولید آهن اسفنجی بیشتر

می گردد. دمای گاز احیا کننده با توجه به قابلیت به هم چسبیدن و خوشه

گندله ها انتخاب می گردد. به این جهت مقداری از حرارت گاز احیا کننده

پیش از تزریق در کوره احیا گرفته و دمای آن کاهش می یابد. ضمناً مقداری

از عوامل نامطلوب آن مانند بخار آب حذف می گردد. دمای گاز از طریق

سرد کردن قسمتی از آن به وسیله آب تنظیم می گردد.

گاز احیا کننده با دمایی حدود ۷۶۰ تا ۸۵۰ درجه سانتیگراد به طور

مداوم در شکم کوره تزریق می شود. مقدار گاز احیای کننده حدود ۱۸۰۰

متر مکعب به ازای تن آهن اسفنجی می باشد. این گاز احیا کننده حدود

۱۸۰۰ متر مکعب به ازای تن آهن اسفنجی تزریق می شود. مقدار گاز

احیای اکسید های آهن جاوی هیدروژن ، اکسید کربن ، بخار آب ، گاز

کربنیک ، نیتروژن و متان می باشد و با دمایی حدود ۴۰۰ درجه سانتیگراد از کوره خارج می گردد .

گاز احیا کننده بر اساس تغییر و تحول مخلوط گاز طبیعی به علاوه عوامل اکسایش جزئی گاز خروجی کوره احیا در راکتور تبدیل گاز تولید می شود . ترکیب شیمیایی این گاز تابعی از ترکیب شیمیایی گاز طبیعی ، عوامل گاز خروجی کوره احیا ، درجه حرارت ، نوع کاتالیزورهای درون لوله های فولادی ، زمان عبور گاز در راکتور تبدیل گاز غیره است .

موازنه انرژی و مواد در یک واحد میدرکس

بر اساس موازنه مواد، مجموعه مولهای عناصری که با راکتورها وارد یا در آنها تولید می شوند برابر مجموعه مولهای عناصری است که در راکتور مصرف یا از آنها خارج می شوند . این اصل برای موازنه انرژی نیز معتبر است . در یک واحد میدرکس تغییرات و تحولات شیمیایی علی الاصول در کوره احیا و راکتور و سرد کننده ها نقش عمده ای در بازده حرارت مصرفی دارند .

ویژگی های چند واحد میدرکس

هر واحد میدرکس دارای واحدهای جنبی نیز هست که هر یک از اهمیت خاصی برخوردار می باشند . تاسیسات وابسته به واحد تولید آهن

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

اسفنجی به روشهای احیای مستقیم نسبت به روش سنتی نیاز به فضای کمتری دارد .

برای استقرار تاسیسات وابسته به دو واحد تولید آهن اسفنجی به روش میدرکس محوطه ای به طول ۳۰۰متر و عرض ۲۰۰ متر کافی است .

ویژگیهای واحدهای میدرکس مجتمع فولاد اهواز

برای احداث سه واحد تولید آهن اسفنجی به روش میدرکس در مجتمع فولاد اهواز با ظرفیت سالیانه ۱/۲۵ میلیون تن آهن اسفنجی ، در مهرماه ۱۳۵۲ قراردادی بین شرکت ملی فولاد ایران و شرکت خدمات مهندسی کورف منعقد گردید . از سه واحد میدرکس مجتمع فولاد اهواز یک واحد دوره آزمایشی خود را پشت سر نهاده و از ۱ مهر تا ۱۲ آبانماه ۶۴ حدود ۱۳۰۰۰ تن آهن اسفنجی با درجه فلزی ۹۵ درصد و کربن ۱/۵ درصد تولید شده است. در واحد دیگر برای راه اندازی آماده می شوند . برای تولید یک تن آهن اسفنجی به روش میدرکس حدود ۱/۴ تن هماتیت ، ۴۱۲ متر مکعب گاز طبیعی ، ۲ متر مکعب آب و ۱۵۴ کیلو وات ساعت انرژی الکتریکی لازم است . سرعت تولید آهن اسفنجی حدود ۵۲ تن در ساعت و مصرف گاز احیای کننده حدود ۱۰۰۰۰۰۰ متر مکعب در ساعت و معادل ۲ متر مکعب به ازای هر تن می باشد .

تولید آهن اسفنجی به روشهای اچ وای ال یک و دو

واحدهای تولید آهن اسفنجی به روش اچ وای ال یک و دو از سه قسمت تشکیل می شوند: در قسمت اول، تاسیسات لازم برای احیای گندله های کانه آهن، در قسمت دوم، راکتورهای لازم برای تولید گاز احیا کننده و در قسمت تجهیزات جنبی و پشتیبانی مانند تاسیساتی از جمله برجهای خنک کننده و در قسمت تجهیزات تصفیه آب، تلبمه های انتقال گاز خنثی، کمپرسورها. غیره نصب شده اند. تولید آهن اسفنجی به روش اچ وای ال یک و دو غیر مداوم است. به این معنی که کوره های احیاء نخست با گندله سنگ آهن بار می شود. سپس به میزان کافی گاز احیاء کننده گرم از داخل بستر ثابت بار، جریان می یابد تا گندله ها احیا شوند و آهن اسفنجی با درجه فلزی مطلوب تولید شود. آنگاه آهن اسفنجی در کوره توسط گاز سرد کننده ای سرد و از کوره تخلیه می شود.

۱- در دوره اول کار، کوره با گندله های سنگ آهن بار می شود و آهن اسفنجی

از کوره تخلیه می گردد.

۲- در دوره دوم کار، احیای اولیه گندله های سنگ آهن انجام می شود.

۳- در دوره سوم کار، گندله های نیمه احیا شده تا مرحله نهایی احیا می شوند.

۴- در دوره چهارم کار، سرد کردن و کربن دادن به آهن اسفنجی صورت

می گیرد.

هر دوره کار کوره ها در روش اچ وای ال یک ، سه ساعت طول می کشد به

طوری که جمعاً زمان لازم از بار کردن کوره ها تا تخلیه آهن اسفنجی از کوره ها

دوازده ساعت می باشد .

بار کردن کوره های تولید آهن اسفنجی به روش اچ وای ال یک و دو

تکنولوژی تولید آهن اسفنجی در کوره های احیا به روش اچ وای ال یک و دو

غیر مداوم است کوره های مورد استفاده در این روش قرع مانند هستند .

در دوره بار کردن کوره هیچ گازی در کوره جریان ندارد و دریچه خروج آهن

اسفنجی بسته و دریچه ورود بار به کوره باز است . در این مرحله، راهگاه توزیع بار در

داخل کوره قرار می گیرد . گندله های سنگ آهن با ابعاد مناسب به وسیله نوار نقاله در

قیف متصل به راهگاه که در بالای کوره قرار دارد ، ریخته و توسط راهگاه در داخل

کوره توزیع می شود . گندله ها به علت حرکت دورانی راهگاه در هنگام بار کردن

کوره ، به صورت یکنواخت در کوره توزیع می شوند .

توضیح اینکه قیف متصل به راهگاه از دو قسمت تشکیل شده است. برای بار

کردن کوره ، نخست از طریق قسمتی از قیف گندله های نیمه احیا شده در ته کوره بار

می شود . بقیه کوره ، توسط گندله های سنگ آهن از طریق نیمه دیگر قیف تغذیه

می گردد.

کوره های تولید آهن اسفنجی به روش اچ و ای ال یک و دو در وضعیت

احیای گندله های سنگ آهن و سرد کردن آهن اسفنجی

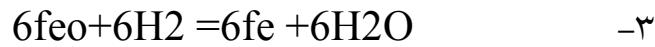
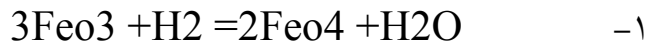
در این مرحله ، راهگاه توزیع بار از کوره خارج و دریچه ورود بار به کوره بسته می شود . سپس از محفظه احتراقی که در سمت راست قرار دارد ، گاز احیا کننده وارد و قسمتی از آن در مشعلهایی مستقر در کانال عبور گاز با هوا سوخته و گاز احیا کننده گرمتر می شود . گاز احیا کننده از بالای کوره به طرف پایین جریان پیدا می کند و از روی بار می گذرد .

چون گندله های سنگ آهن در روش اچ و ای ال یک و دو در دومرحله احیا می شوند ، لذا در مرحله اول احیا در این کوره گاز احیا کننده نیمه مصرف شده تزریق و احیای اولیه اکسیدهای آهن انجام می شود . در مرحله دوم احیا گاز احیا کننده با قابلیت احیا کنندگی بالا برای احیای نهایی اکسیدهای آهن مصرف می گردد .

در برخی از منابع از احیای اولیه کانه های آهن به عنوان مرحله ثانویه نام برده شده که مقصود گاز احیا کننده می باشد که در مرحله ثانویه گرم کردن و احیاست .

لذا احیای اکسیدهای آهن در مراحل اولیه و نهایی احیا ، بر اساس واکنشهای زیر انجام می گیرد .

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۵۱۱ تماس حاصل نمایید

در پایان مرحله نهایی احیا ، گاز سرد کننده ای برای خنک کردن آهن

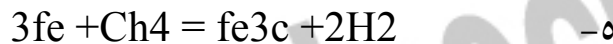
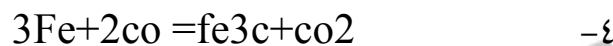
اسفنجی در کوره تزریق می شود . منتها پس از شسته و سرد شدن از مسیر

بالایی به کوره احیا وارد و آهن اسفنجی درون کوره را سرد می کند و به آن

کربن نیز می دهد و سپس ، از پائین کوره خارج می شود . کربن دادن به آهن

اسفنجی توسط اکسید کربن و متان گاز احیا کننده انجام می گیرد که واکنش

کلی آن چنین است:

کوره های تولید آهن اسفنجی به روش اچ وای ال یک و دو در دوره

تخلیه آهن اسفنجی

چون بستر بار در کوره های واحد اچ وای ال یک و دو در تمام دوره احیای

گندله های سنگ آهن و نیز سرد کردن آهن اسفنجی ثابت می باشد ، لذا ، احتمال به

هم چسبیدن ، گندله های آهن اسفنجی و خوشه شدن آنها زیاد است . هنگام تخلیه

آهن اسفنجی از کوره دریچه خروج بار باز می شود و گندله های آهن اسفنجی به

مخزن آهن اسنجی واقع در پایین کوره می ریزند .

هرگاه گندله های آهن اسفنجی درون کوره به یکدیگر چسبیده باشند ، بازوی هیدرولیکی که در پایین کوره قرار دارد به داخل کوره وارد می شود . گندله های به هم چسبیده در اثر حرکت رفت و برگشتی و دورانی این بازو در کوره از یکدیگر جدا می شدند و به این وسیله امکان تخلیه آنها فراهم می گردد .

مراحل تولید آهن اسفنجی در واحد اچ وای ال یک و دو

گاز احیا کننده تولید شده به روش اچ وای ال در راکتور تبدیل گاز طبیعی ، نخست از یک مبدل حرارتی کاهنده دما و شستشو دهنده گذشته و دمای آن تا حدود ۲۳۰ درجه سانتیگراد پایین می آید . در این مرحله ، مقداری از بخار آب و گاز کربنیک آن حذف و در نتیجه میزان درصد هیدروژن و اکسید کربن آن افزایش می یابد . از حرارت این گاز جهت تولید بخار استفاده می شود . گاز احیا کننده مزبور وارد کوره ای می شود که گندله کانه آهن به طور کامل احیا شده و آهن اسفنجی در دوره سرد کردن است . در این فرایند ، همان طور که پیش از این اشاره شد، عملکردهای زیر تواماً انجام می شود :

-آهن اسفنجی سرد می شود

-آهن اسفنجی کربن می گیرد و حتی بر سطح آن دوده می نشیند

-گاز احیا کننده گرم می گردد .

در این روند ، مقدار در صد گاز کربنیک گاز احیا کننده کمی افزایش می یابد.
لذا، پس از عبور از برج شستشو دهنده مقداری از بخار آب و گاز کربنیک آن حذف و
مجدداً در راکتور پیش گرم کننده گاز تا دمای ۸۰۰ درجه سانتیگراد گرم می شود .
قسمتی از این گاز در مشعلهای نصب شده در محفظه احتراق کوره های احیا سوخته
و پیش از مصرف ، دمای آن به حدود ۱۰۴۰ درجه سانتیگراد و درجه اکسید کنندگی
آن به حدود ۱۲ درصد می رسد .

این گاز از بالای کوره ای که گندله های کانه آهن نیمه احیا شده از دوره پیش
در آن موجود است ، وارد می شود . عملکرد احیای گندله ها با این گاز آنقدر ادامه
می یابد تا درجه فلزی آهن اسفنجی به حد معینی برسد . گاز احیا کننده در این روند
از قسمت پایین کوره خارج می شود . این مرحله را احیای نهایی گندله های کانه آهن
می نامند .

بهره شیمیایی از گاز احیا کننده خارج شده از کوره خارج شده از کوره فوق
الذکر در مرحله احیای نهایی ، کافی نیست . به این دلیل در صد زیادی هیدروژن و
اکسید کربن در گاز احیا کننده هنوز باقی است . لذا پس از شستشو و گرم شدن تا
حدود دمای ۸۰۰ درجه سانتیگراد در راکتور پیش گرم کننده گاز ، قسمتی از آن در
مشعلهای محفظه احتراق کوره بعدی که گندله سنگ آهن تازه در آن بار شده ،
می سوزد و دمای آن به ۱۰۴۰ درجه سانتیگراد می رسد . این گاز احیا کننده نیمه

مصرف شده در بالای کوره فوق الذکر وارد و گندله های سنگ آهن تازه بار شده را تا حدودی احیا می کند . گاز خروجی از این کوره نیز حاوی مقداری هیدروژن و اکسید کربن است . این گاز نیز پس از شستشو جهت تامین سوخت راکتورهای حرارتی مصرف می گردد . ولی چون انرژی حرارتی آن کافی نیست مقداری گاز طبیعی به آن اضافه می شود .

کوره شماره ۱ در دوره تخلیه آهن اسفنجی یا بار کردن گندله سنگ آهن ، کوره شماره ۲ در دوره سرد کردن آهن اسفنجی و کربن دادن به آن و کوره های شماره ۳ و ۴ در دوره احیا هستند . گاز احیا کننده به ترتیب از کوره های شماره ۲ و ۳ و ۴ عبور می کند و سپس به عنوان سوخت در مشعلها به مصرف می رسد . در این مرحله از کار واحد اچ و ای ال مشعل کوره شماره ۲ که در دوره سرد کردن آهن اسفنجی و کربن دادن به آن است و نیز کوره شماره ۱ که در دوره تخلیه آهن اسفنجی یا بار کردن گندله سنگ آهن هستند ، خاموش می باشند . اما گاز احیای کننده همواره قبل از ورود به کوره های شماره ۳ و ۴ در راکتورهای گرم کننده گاز و در داخل کوره ، پیش از تماس با گندله ها . توسط مشعلهایی گرم می شود .

هوای سوخت برای گرم کردن راکتورهای گرم کننده نیز در راکتورهای گرم می شود . مسیر جریان گاز احیا کننده هوای سوخت و آب شستشو دهنده یک واحد

اچ وای ال یک مشتمل بر طرح چهار کوره ، یک راکتور تولید گاز احیا کننده (رفورمر)
، برجهای شستشو دهنده و راکتورهای پیش گرم کننده گاز می باشد .

حرارت لازم برای تولید بخار آب در روش اچ وای ال

حرارت لازم برای گرم کردن آب و تولید بخار آب برابر با حرارت منتقله توسط
دود متصاعد در قسمت فوقانی تنوره بازیاب حرارت راکتور تبدیل گاز در مراحل
۷ و ۶، به علاوه حرارتی که آب دیگ بخار بر اثر سرد کردن گاز احیا کننده از مرحله
۳ به مرحله ۴ در راکتور کاهنده درجه حرارت گاز احیا کننده می گیرد.

میزان گاز لازم در روش اچ وای ال یک و دو

میزان گاز طبیعی لازم برای تولید یک تن آهن اسفنجی بر اساس پیشنهاد کمپانی
سازنده واحدهای اچ وای ال دو ، در سال ۱۹۸۰ میلادی طبق جدول زیر است :

کل گاز طبیعی لازم برای تولید گاز احیا کننده ۴۵۶ متر مکعب

گاز طبیعی اضافی جهت تامین کمبود سوخت مشعلها در راکتور تولید گاز

احیا کننده ۴۲/۳ متر مکعب

گاز طبیعی جهت تامین کمبود سوخت برای تولید بخار آب

۱۴/۵ متر مکعب

گاز طبیعی برای تامین سوخت راکتورهای گرم کننده گاز خروجی کوره های

۶/۶ متر مکعب

احیا

جهت خرید فایل word به سایت www.kandooch.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

جمع کل : ۵۱۹/۴ متر مکعب

با احتساب ارزش حرارتی گاز طبیعی (۹۲۸۳ کیلو کالری به ازای هر متر مکعب)،

حرارت لازم برای یک تن آهن اسفنجی به روش آچ وای ال برابر است با :

کیلوکالری با ازای یک تن آهن اسفنجی $519/4 * 9283 = 4821590$

گیگا کالری به ازای یک تن آهن اسفنجی $^4 = 4/8$

ذکر این نکته لازم می باشد که ویژگی آهن اسفنجی تولیدی در برآورد فوق

مشخص نشده است .

تولید آهن اسفنجی به روش آچ وای ال سه

تولید آهن اسفنجی به روش آچ وای ال سه بر اساس استفاده از گاز طبیعی به

عنوان عامل احیا کننده و گرما زا در یک کوره تحت فشار استوار است . این روش بر

عکس روش آچ وای ال یک و دو ، روشی مداوم است . وجه تمایز کلی آهن اسفنجی

به روش آچ وای ال سه نسبت به یک و دو در جایگزین کردن چهار کوره با بستر ثابت

و تولید غیر مداوم در آچ وای ال یک و دو به وسیله یک کوره در آچ وای ال سه با

بستری متحرک و تولیدی مداوم است .

احیای سنگ آهن به روش اچ وای ال سه

برای تولید آهن اسفنجی با ۹۲ درصد فلزی و ۱/۸ درصد کربن است. بخش
احیا در یک واحد اچ وای ال سه از مدار احیا و مدار سرد کننده آهن اسفنجی تشکیل
می گردد.

بررسی کلی مطالب

تولید آهن اسفنجی به روش اچ وای ال یک از اولین روشهای احیای مستقیم
است که بر اساس مصرف گاز طبیعی به عنوان احیا کننده و گرمازا در سطح صنعتی
بکار گرفته شده است. این روش در سالهای نخست، روشی ابتدایی و غیر مداوم (اچ
وای ال یک و دو) بوده و سپس به روشی مداوم اچ وای ال سه تبدیل شده است. در
کلیه روشهای اچ وای ال، گاز طبیعی به طور مداوم توسط بخار آب به هیدروژن و
اکسید کربن تبدیل می شود. تولید آهن اسفنجی در روشهای اچ وای ال یک و دو به
طور غیر مداوم می باشد. برای بهره مطلوبتر از گاز احیا کننده، یک واحد اچ وای ال
یک و دو چهار کوره احیا دارد که به ترتیب دوره های بار کردن احیای اولیه و احیای
نهایی گندله سنگ آهن و سرد کردن و تخلیه آهن اسفنجی را می گذرانند. در روش
اچ وای ال سه، بار کردن و احیای گندله سنگ آهن و نیز سرد کردن و تخلیه آهن
اسفنجی در یک کوره و به طور مداوم انجام می شود.

نام گذاری فولادها به دو روش استاندارد آمریکا AISI و استاندارد

آلمان DIN

استاندارد AISI

در استاندارد آمریکایی AISI مهمترین عناصر آلیاژی توسط اعدادی مشخص می گردد، طبق استاندارد AISI فولادها به کمک عددی چهاررقمی و گاهی پنج رقمی مشخص شده است. دو عدد اول گروه آلیاژی، ۱۳ فولادهای منگنزدار، ۳۱ فولادهای کرم - نیکل دار، ۸۶ فولادهای دارای سه عنصر آلیاژی را مشخص می کند. مثالهای دیگری از فولادهای این استاندارد را می توان در جدول آنالیز شیمیایی فولادها می توان مشاهده نمود.

دو یا سه عدد آخری استاندارد AISI صد برابر مقدار متوسط کربن را به در صد وزنی ارائه می دهد. مقدار نوسانات مجاز در آنالیز شیمیایی هر فولادی معین گردیده است. برای مثال فولاد با شماره استاندارد ۴۱۴۰ را می توان چنین بیان نمود:

۴۱ ۴۰
↓ ↓
فولاد Cr-Mo در صد کربن را مشخص می کند

۰/۸۰ تا ۱/۱۰ % Cr ۰/۴۰ %

۰/۱۵ تا ۰/۲۵ % Mo ۰/۳۸ تا ۰/۴۳ % C

عدد ۴۱ مقدار اسمی (مقدار باید) را برای عناصر دیگر آلیاژ تعیین می کند:

۰/۷۵ تا ۱ % Mn $p < ۰/۰۴\%$

SI % ۰/۳۵ تا ۰/۲۰ S < % ۰/۰۴

آنالیز شیمیایی تعدادی از فولادها طبق استاندارد AISI

مقدار درصد متوسط وزنی عناصر آلیاژی ، تمام فولادها دارای مقداری کمتر از Mn ۱/۰٪ ، si ۰/۳۵٪ ، p ۰/۰۴٪ ، s ۰/۰۵٪ می باشد	شماره AISI
بدون عناصر آلیاژی ، فولادهای کربنی غیر آلیاژی	10xx
1/75 Mn	13xx
1/25Ni ,0/65Cr	31xx
0/25 Mo	40xx
0/2Mo ,0/9Cr	41xx
0/25Mo,1/8Ni ,0/8 Cr	43xx
0/9 Cr	51xx
0/15V,0/9Cr	61xx
0/2Mo ,0/55Ni,0/5Cr	86xx
0/25Mo ,0/55Ni, 0/5Cr	87xx
0 تا 0/7Cr ,2/0Si	92xx
0/12Mo,0/45Ni,0/4Cr	94Bx
حداقل درصد از عنصر 0/0005B	x

و با افزودن حروفی به آن کیفیت خاص فولاد اشاره خواهد شد . برای مثال

علامت 4140H نشان می دهد که فولادی مولیبدن دار با 0/45%C,0/9%Cr

Mo 0/2% مورد نظر می باشد ، که سختی پذیری آن در محدوده ای تضمین گردیده

است . علامت 94BXX فولادی با سه عنصر آلیاژی با حداقل مقدار از عنصر B را

نشان می دهد . (جدول فوق)

استاندارد آلمانی DIN

فولادهای غیر آلیاژی

فولادهای غیر آلیاژی طبق این استاندارد همان فولادهای کربنی است ، که عناصر

همراه با آن از مقدار داده شده زیر بالاتر نمی رود .

$P < 0/09\%$, $S < 0/06\%$, $Si < 0/5\%$ $Mn < 0/8\%$, $Ti < 0/1\%$, $Al < 0/1\%$

این ناخالصی ها از طریق مواد اولیه بکار رفته وارد آن می شود . فولادهای غیر

آلیاژی شامل فولادهای انبوه و فولادهای مرغوب می گردد . فولادهای انبوه از نوع

فولادهای غیر آلیاژی (یا کربنی) است که برای عملیات حرارتی در نظر گرفته نشده

است . فولادهای انبوه توسط علامت St به معنی استیل (به معنی فولاد) و یک عدد دو

رقمی دیگر ، که حداقل استحکام کششی را نشان می دهد ، مشخص می گردد . برای

مثال St37 یک فولاد غیر آلیاژی با حداقل استحکام کششی به مقدار 37kgf/mm^2

را مشخص می سازد .

در این استاندارد علاوه بر اعداد از حروف برای نوع تولید و برای مشخص

نمودن خواص ویژه استفاده می شود . در ذیل مثال هایی در این مورد آمده است :

جهت خرید فایل word به سایت www.kandooon.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۵۱۱ تماس حاصل نمایید

B برای فولاد بسمر

E برای فولاد الکتریکی

M برای فولاد زیمنس - مارتین

T برای فولاد توماس

R برای فولاد آرام ریخته شده (کشته شده)

U برای فولاد نا آرام ریخته شده (کشته نشده)

برای مثال MUSt42 یک فولاد غیر آلیاژی نا آرام ریخته شده با حداقل

استحکام کششی به مقدار 42 Kgf/mm^2 را نشان میدهد.

فولادهای مرغوب برای عملیات حرارتی در نظر گرفته شده است. این نوع

فولادها طبق آنالیز شیمیایی نامیده شده است. بعد از حرف C صد برابر مقدار

متوسط کربن به در صد مشخص گردیده است. برای مثال: Clo یک فولاد مرغوب

کربنی با 0/1% را نشان میدهد. گاهی به دنبال C حرف k اضافه می شود. این حرف

بدین معنی است که مقدار بسیار جزئی فسفر و گوگرد در فولاد وجود دارد. برای

مثال CK45 فولاد کربنی مرغوب را با مقدار متوسط کربن با اندازه 45% وزنی و

مقدار بسیار کمی فسفر و گوگرد نشان می دهد.

گاهی به غیر از حروف M, E, B و غیره حروف زیر هم مورد استفاده قرار

می گیرد:

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

V برای فولاد عملیات حرارتی شده G برای فولاد آنیل شده

E برای فولاد سختی سطحی شده H برای فولاد سخت شده

N برای فولاد نرمالیزه شده K برای فولاد تغییر شکل سرد شده

در اینجا ابتدا روش تولید ، سپس آنالیز شیمیایی و بالاخره نوع عملیات انجام

گرفته بر روی آن بیان می گردد . برای مثال C35V70 فولادی است به $0/35\%C$

که تحت عملیات حرارتی قرار گرفته و استحکام کششی آن 70 Kgf/mm^2

می باشد .

در فولادهای ابزار غیر آلیاژی شیمیایی هم داده می شود . بعد از حرف C صد

برابر مقدار متوسط کربن به در صد داده شده است .

ws,w3,w2,w1 به معنی فولادهای ابزار با مرغوبیت های درجه یک ، دو ، سه

و یا برای اهداف خاصی است . برای مثال c100w1 یک فولاد ابزار درجه یک با

مقاومت متوسط کربن با اندازه ۱٪ را نشان می دهد .

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۵۱۱ تماس حاصل نمایید

Filename: Document1
Directory:
Template: C:\Documents and Settings\hadi tahaghoghi\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dotm
Title:
Subject:
Author: Fathollah
Keywords:
Comments:
Creation Date: 4/15/2012 11:21:00 AM
Change Number: 1
Last Saved On:
Last Saved By: hadi tahaghoghi
Total Editing Time: 0 Minutes
Last Printed On: 4/15/2012 11:21:00 AM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 43
Number of Words: 6,064 (approx.)
Number of Characters: 34,571 (approx.)